

Gedempte Singelgracht 16

Gemeentelijk monument

Monumentennummer: GM011

Datering: 1921-1922

Bouwstijl: Amsterdamse School

Architect/aannemer: Cornelis Koning

Oorspronkelijke functie: openbare lagere school

Algemeen

Openbare lagere school (later school voor “Christelijk Nationaal Onderwijs”) gebouwd van 1921-1922 op de plaats van de afgebroken Franse school. Ontworpen door architect Cornelis Koning, architect te Purmerend, in opdracht van B&W van Purmerend.

In 1952 werd de school uitgebreid met een achtste lokaal achteraan op de eerste verdieping (linksboven aan de Kanaalstraatzijde).

Omschrijving

Op nagenoeg rechthoekig grondplan opgetrokken schoolgebouw van twee bouwlagen onder een plat dak.

Tot halverwege de begane-grondvensters zijn de voor- en linkerzijgevel uitgevoerd in staand metselwerk van paarsbruine verblendsteen in Vlaams verband met terugliggende voeg en daarboven in orangerode verblendsteen waalformaat in Vlaams verband met enigszins verdiepte voeg. De achter- en rechterzijgevel zijn geheel opgetrokken in het laatstgenoemde metsel- en voegwerk. Boven de kalven van de verdiepingsvensters wordt het metselwerk van de linkerzij- en achtergevel verlevendigd door twaalf uitkragende metsellagen van paarsbruine baksteen en, evenals de rechterzijgevel, afgesloten door een gemetselde bovenrand van dito baksteen. De vensters in de voor- en linkerzijgevel hebben zware lekdorpels van basaltlava; de lekdorpels in de rechterzijgevel zijn uitgevoerd in paarsbruine verblendsteen.

De gerende voorgevel (ZO) heeft zowel op de begane grond als de eerste verdieping twee kruisvensters voorzien van vierruits onderramen en tweeruits bovenlichten (de bovenlichten op de verdieping waren vermoedelijk voorzien van een ruitvormige roedenindeling). Rechts bevindt zich een portiek geflankeerd door halfrond uitgemetselde wanden waarboven in dwarsdoorsnede

gekeperde lisenen die zich tot bovenaan de gevel voortzetten en daar bekroond worden door een halfronde deksteen van basaltlava. Het tussenliggende geveldeel telt boven de portiek drie vierruits bovenlichten en op de eerste verdieping drie hoge drieruits vensters waarboven gekeperd siermetselwerk en een tudorboogvormige top van staand metselwerk. De penanten tussen de vensters boven de ingang zijn bekleed met gepotdekselde rode tegels. Het portiek heeft een hardstenen vloer en een aan getrapt vormgegeven duimgehengen afgehangen dubbele paneeldeur van blankgelakt eikenhout met sierbeslag. Links van de ingangspartij is de voorgevel evenals het rechter deel van de linkerzijgevel minder hoog opgetrokken, bovenaan bekleed met gepotdekselde rode tegels en voorzien van een kwartrond gemetselde stompe hoek.

In het aansluitende rechter gedeelte van de aan de Kanaalstraat gelegen linkerzijgevel (ZW) bevindt zich beneden en boven een kruisvenster als in de voorgevel. De ruiten van de vierruits bovenlichten in het verdiepingsvenster zijn nog voorzien van diagonale roeden. De linkerzijgevel heeft verder zowel op de begane grond als de eerste verdieping drie paar kruisvensters voorzien van vierruits openslaande onderramen en vierruits bovenlichten (valramen). De muurdam in het midden van elk vensterpaar is in dwarsdoorsnede gekeperd en bekleed met rode tegels. In het enigszins risalerende linker gedeelte van de gevel bevindt zich zowel beneden als boven een breed liggend venster samengesteld uit vier vierruits onderramen (twee openslaande waartussen twee vaste) en vier vierruits bovenlichten (valramen).

De sobere rechterzijgevel (NO) is voorzien van meerdere gevelsprongen, achttien vierruits wc-raampjes, vijf kruisvensters waarin vierruits ramen, en een venster met een zesruits onder- en bovenraam.

De achtergevel (NW) is gesloten.

Het interieur verkeert nog grotendeels in de oorspronkelijke staat. De hal rechtsvoor en de gangen hebben een granitovloer met een omgaande rand van rood granito waarlangs een sierrand van witte en zwarte mozaïeksteentjes, en een hoge tegellambrisering van gele geglaazuurde tegels met een onderrand van zwarte dito tegels en bovenin een sierrand van ornamenttegels (geel/blauw/zwart). De tegellambrisering zet zich voort langs de monumentale hardstenen bordestrap in de hal. Deze onderkelderde bordestrap is opgebouwd uit twee rechte steken in één lijn en voorzien van eikenhouten handlijsten. De door verlaagde plafonds grotendeels aan het oog onttrokken vlakke stucplafonds hebben kwartronde koven. Enkele binnendeuren zijn nog oorspronkelijk en uitgevoerd als paneeldeur met bovenin een liggend zesruits raam. Op de eerste verdieping zijn de onderramen van de vensters voorzien van vierruits binnenramen.

Waardering

Het schoolgebouw is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven openbare lagere school uit het eerste kwart van de 20ste eeuw, opgetrokken in de stijl van de Amsterdamse School. Vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de Gedempte Singelgracht en de Kanaalstraat heeft het pand tevens stedenbouwkundige waarde. Daarnaast is het gebouw van belang als karakteristiek werk uit het oeuvre van architect Cornelis Koning.

Bron:

Gemeentelijke monumentenlijst Purmerend 1999